YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

11 päivänä tammikuuta 2001 *

Asiassa C-1/99,

jonka Tribunale civile e penale di Genova (Italia) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Kofisa Italia Srl

vastaan

Ministero delle Finanze ja

Servizio della Riscossione dei Tributi — Concessione Provincia di Genova — San Paolo Riscossioni Genova SpA

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 243 ja 244 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Kofisa Italia Srl, edustajanaan asianajaja G. Leone,

— Italian hallitus, asiamiehenään U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies I. M. Braguglia,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään R. V. Magrill, avustajanaan barrister S. Moore,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Tricot ja P. Stancanelli,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Kofisa Italia Srl:n, edustajanaan G. Leone, Italian hallituksen, asiamiehenään valtionasiamies G. De Bellis, ja komission, asiamiehenään P. Stancanelli, 22.6.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.9.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunale civile e penale di Genova (jäljempänä Tribunale di Genova) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 18.12.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.1.1999, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 243 ja 244 artiklan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa Kofisa Italia Srl (jäljempänä Kofisa) vastaan Ministero delle Finanze (valtiovarainministeriö) ja Servizio della Riscossione dei Tributi — Concessione Provincia di Genova — San Paolo Riscossioni Genova SpA (jäljempänä Genovan alueen veronkannosta vastaava yksikkö), ja asia koskee maahantuonnin yhteydessä kannettavaa arvonlisäveroa.

Sovellettavat säännökset

Yhteisön oikeus

3 Tullikoodeksin VIII osaston otsikkona on "Oikeus hakea muutosta", ja siihen kuuluvat 243—245 artikla.

4 Tullikoodeksin 243 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Henkilöllä on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen.

Oikeus hakea muutosta on myös henkilöllä, joka on hakenut tulliviranomaisilta tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvää päätöstä, jos hän ei ole saanut ratkaisua hakemuksen johdosta 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa.

Muutosta on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa päätös on tehty tai sitä on haettu.

2. Muutosta voi hakea:

a) ensimmäisessä vaiheessa jäsenvaltioiden tähän tarkoitukseen nimeämiltä tulliviranomaisilta;

b) toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöviranomainen tai vastaava erikoistunut elin, jäsenvaltioissa voimassa olevien säännösten mukaisesti."

5 Tullikoodeksin 244 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Muutoksenhaku ei estä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa.

Tulliviranomaisten on kuitenkin lykättävä päätöksen täytäntöönpanoa kokonaan tai osittain, jos niillä on perusteltua syytä epäillä, että riidanalainen päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen, tai jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu siitä vahinkoa, joka ei ole korvattavissa.

Jos riidanalaisen päätöksen perusteella on kannettava tuonti- tai vientitulleja, täytäntöönpanoa voidaan lykätä, jos tullien maksamisesta on annettu tai annetaan vakuus. Vakuutta ei kuitenkaan tarvitse vaatia, jos sen vaatiminen voisi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia."

6 Tullikoodeksin 245 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset."

Kansallinen oikeus

7 Arvonlisäveron käyttöönottamisesta ja sitä koskevista säännöksistä 26.10.1972 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 633 (GURI nro 292, 11.11.1972, täydennysosa nro 1; jäljempänä vuoden 1972 asetus) 70 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Tuontitullin määrä vahvistetaan, pannaan maksuun ja kannetaan jokaisen tuontitoimen osalta. Riitaisuuksien ja sanktioiden osalta sovelletaan sitä, mitä on säädetty tullilaeissa tullien kantamisesta ulkorajalla."

8 Valtiolle suoritettavien verojen ja muiden maksujen pakkoperinnästä säädetään 28.1.1988 annetussa tasavallan presidentin asetuksessa nro 43 (GURI nro 49, 29.2.1988, täydennysosa nro 2). Niiden säännösten mukaisesti, joihin tässä asetuksessa viitataan, toimivaltainen elin lykkäämään välittömien ja välillisten verojen perintää koskevaa täytäntöönpanomenettelyä on Direttore regionale delle entrate. Toimivaltainen tullien perimisen täytäntöönpanon lykkäämiseen on sitä vastoin 26.4.1990 annetun asetuksen nro 105 (GURI nro 106, 9.5.1990, täydennysosa) 27 §:n ja 27.5.1992 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 287 (GURI nro 116, 20.5.1992, täydennysosa) 32 §:n nojalla Direttore compartimentale delle dogane.

9 Yleisillä tuomioistuimilla ei asian tosiseikkojen määrittämänä aikana voimassa olleen kansallisen oikeuden mukaan ollut toimivaltaa käsitellä hakemuksia perintää koskevan täytäntöönpanon lykkäämisestä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Kofisa on liiketoimintaa harjoittava yhtiö, joka toimii kansainvälisillä markkinoilla ostajana, myyjänä ja välittäjänä. Kauppaa se käy erilaisilla koneilla, metallurgian ja mekaniikan tuotteilla sekä tekstiileillä ja elintarvikkeilla.

11 Genovan tullitoimisto antoi 10.11.1997 Kofisalle yksipuolisen maksumääräyksen, jossa sitä vaadittiin maksamaan 782 393 152 Italian liiraa korkoineen eli yhteensä 1 112 526 600 Italian liiraa. Maksuvaatimus perustui maahantuonnin yhteydessä kannettavaan arvonlisäveroon, jolta osin se oli rikkonut sovellettavaa ylärajaa koskevia määräyksiä. Hakematta muutosta ensin hallinnollisesti Kofisa riitautti tämän maksumääräyksen suoraan Tribunale di Genovassa.

12 Tämän asian ollessa vielä käsiteltävänä Genovan alueen veronkannosta vastaava yksikkö antoi Kofisalle tiedoksi perimispäätöksen, joka koski edellä mainitun suuruista summaa koroilla ja kuluilla lisättynä.

13 Tämän jälkeen Kofisa jätti Tribunale di Genovalle uuden hakemuksen, jossa se vaati, että perimispäätös kumotaan ja että yksipuolisen maksumääräyksen ja perinnän täytäntöönpanoa lykätään siihen asti, kun tuomioistuin on antanut ratkaisun siitä, onko verovelka syntynyt.

14 Tässä toisena mainitussa menettelyssä Tribunale di Genova totesi, että vaikka pääasian riita koskee maahantuonnin yhteydessä kannettavaa arvonlisäveroa eikä tullia, vuoden 1972 asetuksen 70 §:ssä viitataan maahantuonnin yhteydessä perittävää arvonlisäveroa koskevien riitaisuuksien ja sanktioiden osalta tullilakeihin tullien kantamisesta ulkorajalla.

15 Tribunale di Genovalle oli epäselvää, voiko Kofisa saattaa asian suoraan sen käsiteltäväksi hakematta ensin muutosta tulliviranomaisilta ja oliko sillä toimivalta hyväksyä täytäntöönpanon lykkäystä koskeva hakemus suoraan, joten se on katsonut, että sille on asian ratkaisemiseksi välttämätöntä saada ratkaisu siitä, miten tullikoodeksin 243 ja 244 artiklaa on tulkittava.

16 Asiassa C-130/95, Giloy, 17.7.1997 annetun tuomion (Kok. 1997, s. I-4291) perusteella Tribunale di Genova katsoo, että yhteisöjen tuomioistuin on nyt esillä olevassa asiassa toimivaltainen vastaamaan kysymyksiin siitä, miten näitä tullikoodeksin säännöksiä on tulkittava.

17 Näin ollen Tribunale di Genova on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Voidaanko 12.10.1992 annetun asetuksen N:o 2913/92 243 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muutoksenhaku toteuttaa siten, että asia saatetaan suoraan lainkäyttöelimen käsiteltäväksi ilman että samanlainen vaatimus olisi ensin esitetty tulliviranomaisille?

2) Onko 12.10.1992 annetun asetuksen N:o 2913/92 244 artiklassa tarkoitettu toimivalta lykätä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa annettu yksinomaisesti tulliviranomaisille vai kuuluuko se myös lainkäyttöelimelle, jolta muutosta on haettu?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

18 Italian hallitus katsoo, että yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa ratkaista näitä kahta ennakkoratkaisukysymystä siltä osin kuin pääasian riita koskee tuonnin yhteydessä kannettavaa arvonlisäveroa eikä tullia. Tullikoodeksin sovellettavuus asiassa ei sen mukaan voi perustua vuoden 1972 asetuksen 70 §:ään, koska tämä viittaus on rajoitettu koskemaan niitä kansallisia säännöksiä, jotka koskevat ulkorajalla kannettavia tulleja, ja koska viittaus on säännöksessä vuodelta 1972, jolloin ei ollut olemassa tullikoodeksia eikä yhteisön säännöksiä tullialan velvoitteista.

19 Myös komissio katsoo, että Italian oikeuden mukainen tilanne eroaa siitä, josta oli kysymys edellä mainitussa asiassa Giloy. Komissio mainitsee joukon säännöksiä lainsäädännöstä ja hallinnollisista normeista, joista sen mukaan ilmenee, että siltä osin kuin kysymys on suoritettavien summien perintää koskevien päätösten täytäntöönpanon lykkäämisestä, sovellettava tullialan järjestelmä on saanut vaikutteita siitä järjestelmästä, jota sovelletaan välittömiin ja välillisiin veroihin kuten arvonlisäveroon, eikä päinvastoin. Lisäksi toimivaltainen hallintoviranomainen määräämään kyseisten päätösten täytäntöönpanon lykkäämisestä ei ole tulliasioissa sama kuin välittömiä ja välillisiä veroja koskevissa asioissa.

20 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 177 artiklassa määrätty menettely on väline yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön toteuttamiseksi. Tästä seuraa, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (em. asia Giloy, tuomion 20 kohta).

21 Näin ollen silloin, kun kansallisten tuomioistuinten esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat yhteisön oikeuden säännöksen tulkintaa, yhteisöjen

tuomioistuimen on periaatteessa annettava ennakkoratkaisu. Sen enempää perustamissopimuksen 177 artiklan sanamuodosta kuin tällä artiklalla toteutetun menettelyn tarkoituksestakaan ei ilmene, että perustamissopimuksen laatijat olisivat tarkoittaneet, että yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa antaa yhteisön oikeuden säännöstä koskevaa ennakkoratkaisua siinä erityistapauksessa, että jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa viitataan kyseisen säännöksen sisältöön pelkästään tämän valtion sisäiseen tilanteeseen sovellettavien sääntöjen määrittelemiseksi (em. asia Giloy, tuomion 21 kohta).

22 Kansallisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyyntö voidaan nimittäin jättää tutkimatta ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että perustamissopimuksen 177 artiklan mukaista menettelyä käytetään väärään tarkoitukseen ja että sillä itse asiassa pyritään saamaan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisu näennäisen oikeudenkäyntiasian avulla, tai kun on selvää, että yhteisön oikeutta ei suoraan eikä välillisesti sovelleta kyseisen asian olosuhteissa (em. asia Giloy, tuomion 22 kohta).

23 Esillä olevassa asiassa kansallinen tuomioistuin toteaa vuoden 1972 asetuksen 70 §:n nojalla, että maahantuonnin yhteydessä perittävää arvonlisäveroa koskevien riitaisuuksien ja sanktioiden osalta kansallisessa oikeudessa viitataan säännöksiin, jotka ovat tullilaeissa tullien kantamisesta ulkorajalla.

24 Tullikoodeksi on 1.1.1994 lukien kuitenkin soveltamisalallaan syrjäyttänyt asiaa koskevat kansalliset lait.

25 Tältä osin Italian hallitus ei ole vedonnut yhteenkään kansallisen oikeuden säännökseen, jossa maahantuonnin yhteydessä kannettavan arvonlisäveron osalta säädettäisiin niiden kansallisten tullisäännösten voimassa pysyttämisestä, jotka tullikoodeksi on soveltamisalallaan korvannut.

26 Näin tehty viittaus tullisäännöksiin ja siten tullikoodeksiin ei voi saattaa kyseenalaiseksi sitä tosiseikkaa, että siltä osin kuin kysymys on täsmällisesti täytäntöönpanon lykkäystä koskevasta kysymyksestä, on todettava, että tullialalla sovellettavat säännökset ovat saaneet vaikutteita arvonlisäveroalalla sovellettavista säännöksistä.

27 Asiaa ei muuksi muuta se, että tullia koskevissa asioissa täytäntöönpanon lykkäämiseen toimivaltainen hallintoviranomainen ei välittömiä ja välillisiä veroja koskevissa asioissa ole toimivaltainen, vaan toimivaltainen on tällöin toinen viranomainen. Ei näet ole poissuljettu, että molempien viranomaisten on sovellettava samoja prosessisääntöjä. Toisaalta on selvää, että sama lainkäyttöelin käsittelee molempia asioita ja että kansallisen tuomioistuimen esittämät kysymykset koskevat muutoksenhakua tässä lainkäyttöelimessä.

28 Näin ollen on huomattava se, että ennakkoratkaisua pyytäneen kansallisen tuomioistuimen tulkinnan mukaisesti kansallista oikeutta on tulkittava siten, että vuoden 1972 asetuksen 70 §:n viittaus on ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan myös tullikoodeksin 243 ja 244 artiklaa.

29 Nyt esillä oleva asia eroaa siten asiasta C-346/93, Kleinwort Benson, jossa annettiin tuomio 28.3.1995 (Kok. 1995, s. I-615) ja jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, ettei sillä ole toimivaltaa vastata ennakkoratkaisukysymyksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27.9.1968 allekirjoitettua yleissopimusta (EYVL 1972, L 299, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna Tanskan kuningaskunnan, Irlannin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä 9.10.1978 tehdyllä yleissopimuksella (EYVL L 304, s. 1, ja muutettu teksti s. 77).

30 Siinä kansallisessa lainsäädännössä, josta pääasian oikeudenkäynnissä on kysymys, ei näet rajoituta pitämään tullikoodeksia mallina ja siinä ei nimenomaisesti säädetä, että kansalliset viranomaiset voisivat säätää muutoksista, joilla kansalliset ja vastaavat yhteisön oikeuden säännökset eriytetään toisistaan.

31 Lisäksi mikään seikka asiaan liittyvissä asiakirjoissa ei anna aihetta olettaa, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneellä tuomioistuimella olisi mahdollisuus sivuuttaa se tulkinta, jonka yhteisöjen tuomioistuin antaa tullikoodeksin säännöksistä.

32 Silloin kun kansallisen lainsäädännön mukaan, kuten pääasiassa kyseessä olevassa asiassa, valtion sisäisten tilanteiden ratkaisemisessa on noudatettava yhteisön oikeudessa annettuja ratkaisuja, jotta toisiaan vastaavissa tilanteissa noudatettaisiin samaa menettelyä, yhteisöllä on nimittäin selvä intressi siihen, että yhteisön oikeudesta omaksuttuja säännöksiä ja käsitteitä tulkitaan yhdenmukaisesti, jotta vältetään myöhemmät tulkintaerot riippumatta siitä, mitkä sitten ovatkin ne olosuhteet, joissa näitä säännöksiä ja käsitteitä sovelletaan (em. asia Giloy, tuomion 28 kohta).

33 Edellä esitetystä seuraa, että yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen vastaamaan ennakkoratkaisukysymyksiin.

Ensimmäinen kysymys

34 Ensimmäisellä kysymyksellään Tribunale di Genova tiedustelee, voidaanko yhteisön tullikoodeksin 243 artiklassa tarkoitettu tulliviranomaisten tekemää päätöstä koskeva muutoksenhaku toteuttaa siten, että asia saatetaan suoraan tuomioistuimen käsiteltäväksi ilman että samanlainen vaatimus olisi ensin esitetty tulliviranomaisille.

35 Tullikoodeksin 243 artiklan 2 kohdassa säädetään, että muutosta voidaan hakea ensimmäisessä vaiheessa tulliviranomaisilta ja toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöelin.

36 Tämän säännöksen sanamuodosta ei ilmene, että muutoksenhaku tulliviranomaisilta olisi pakollinen vaihe ennen muutoksen hakemista riippumattomalta elimeltä.

37 Tältä osin on todettava, että 243 artikla on sisällytetty tullikoodeksin VIII osastoon, joka koskee oikeutta hakea muutosta.

38 Toisin kuin suuressa osassa tullikoodeksin aineellisia säännöksiä, tässä osastossa säädetään ainoastaan tietyistä, kyseisten taloudellisten toimijoiden suojaa koskevista olennaisista seikoista, mutta ei sen sijaan muutoksenhakumenettelyn yksityiskohdista. Tullikoodeksin 245 artiklassa säädetäänkin, että jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset.

39 Näin ollen on katsottava, että yhteisön lainsäätäjä on säätänyt ainoastaan muutoksenhakumenettelyn suurista linjoista, joten yhteisön lainsäädäntö ei estä sitä, että kansallisen oikeuden mukaan on sallittua, jos niin halutaan, kääntyä suoraan riippumattoman elimen puoleen.

40 Tätä tulkintaa vahvistaa vielä sekin, että se yhteisön säädös, joka lopulta annettiin, eroaa tältä osin komission 21.3.1990 neuvostolle antamasta ehdotuksesta 90/C 128/1 (EYVL L 1990, C 128, s. 1) neuvoston asetukseksi yhteisön tullikoodeksista; tässä ehdotuksessa oli yksityiskohtaiset säännökset muutoksenhausta, ja sen 249 artiklassa nimenomaisesti edellytettiin, että ennen muutoksenhakua lainkäyttöelimeltä muutosta on lähtökohtaisesti pitänyt hakea myös tulliviranomaisilta.

41 Niitä syitä, jotka saattoivat johtaa siihen, että yhteisön lainsäätäjä rajoittui säätämään vain eräitä yleisiä näkökohtia muutoksenhaun osalta, on esitetty erityi-

sesti talous- ja sosiaalikomitean 18.12.1990 antamassa lausunnossa 91/C 60/03 (EYVL 1991, C 60, s. 3 ja 5, 2.50 kohta), joka koski ehdotusta neuvoston asetukseksi yhteisön tullikoodeksista sekä ehdotusta neuvoston asetukseksi niistä erityisistä tapauksista ja edellytyksistä, joiden on oltava käsillä, jotta on mahdollista väliaikaisesti käyttää järjestelmää tuontitulleista kokonaan vapauttamisesta. Tässä edellä mainitussa kohdassa todetaan seuraavaa: "Muutoksenhakuoikeuksien yhdenmukaistamisen erityispiirteinä eivät ole yksinomaan osittain merkittävätkin erot kansallisten järjestelmien välillä, vaan myös se, että nämä järjestelmät ovat yleensä samanlaisia koko kansallisessa hallinto-oikeudessa tai vero-oikeudessa, ja se, että muutoksenhakuoikeuden yhdenmukaistaminen yksinomaan tullilainsäädännön kannalta merkitsisi, että kansallisten muutoksenhakujärjestelmien tähänastinen yhteneväisyys menetettäisiin."

42 Toisaalta kyseisistä yhteisön säännöksistä ei voida päätellä, että niissä annettaisiin — silloin kun sovellettavassa kansallisessa oikeudessa on säädetty, että muutoksenhaku tulliviranomaisilta on pakollinen — oikeus prosessiekonomisesti sivuuttaa se muutoksenhaun vaihe, joka tapahtuu tulliviranomaisissa, ja saattaa asia suoraan riippumattoman elimen käsiteltäväksi.

43 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 243 artiklaa on tulkittava siten, että kansallisessa oikeudessa määritetään se, onko ensin haettava muutosta tulliviranomaisilta vai voiko asian saattaa suoraan lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Toinen kysymys

44 Toisella kysymyksellään kansallinen tuomioistuin tiedustelee, annetaanko tullikoodeksin 244 artiklassa mahdollisuus lykätä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa yksinomaan tulliviranomaisille vai annetaanko se siinä myös lainkäyttöelimille.

45 Tullikoodeksin 244 artiklasta ilmenee selvästi, ettei siinä anneta mahdollisuutta täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille.

46 Tämä säännös ei kuitenkaan voi rajoittaa oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Velvollisuus tehdä mahdolliseksi kansallisten viranomaisten kaikkien päätösten valvonta tuomioistuimissa on näet yhteisön oikeuden yleinen periaate, joka pohjautuu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja joka on ilmaistu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 ja 13 artiklassa (asia 222/86, Heylens ym, tuomio 15.10.1987, Kok. 1987, s. 4097, 14 kohta ja asia C-97/91, Oleificio Borelli v. komissio, tuomio 3.12.1992, Kok. 1992, s. I-6313, 14 kohta).

47 Valvontaansa suorittaessaan kansallisten tuomioistuinten asiana on EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa (josta on tullut EY 10 artikla) vahvistettua yhteistyöperiaatetta soveltaen turvata yhteisön oikeuden säännösten ja määräysten välittömään oikeusvaikutukseen perustuva oikeussubjektien oikeussuoja (asia C-213/89, Factortame ym., tuomio 19.6.1990, Kok. 1990, s. I-2433, 19 kohta).

48 Siltä osin kuin kysymys on erityisesti mahdollisuudesta määrätä tulliviranomaisten tekemän päätöksen täytäntöönpanoa lykättäväksi, on huomattava, että yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa oikeudenkäyntiasiaa käsittelevän tuomioistuimen on voitava antaa antaa väliaikaismääräyksiä tuomioistuimen sellaisen myöhemmän ratkaisun täyden vaikutuksen turvaamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuteen perustuvien oikeuksien olemassaoloa (em. asia Factortame ym., tuomion 21 kohta).

49 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 244 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei anneta mahdollisuutta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille. Tällä säännöksellä ei kuitenkaan rajoiteta tullikoodeksin 243 artiklan nojalla muutoksenhakua käsittelevien lainkäyttöelinten toimivaltaa määrätä täytäntöönpanon lykkäämisestä sen velvoitteensa noudattamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuden täyden vaikutuksen turvaamista.

Oikeudenkäyntikulut

50 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Tribunale civile e penale di Genovan 18.12.1998 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 243 artiklaa on tulkittava siten, että kansallisessa oikeudessa määritetään se, onko ensin haettava muutosta tulliviranomaisilta vai voiko asian saattaa suoraan lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.**

2) **Asetuksen N:o 2913/92 244 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei anneta mahdollisuutta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille. Tällä säännöksellä ei kuitenkaan rajoiteta tullikoodeksin 243 artiklan nojalla muutoksenhakua käsittelevien lainkäyttöelinten toimivaltaa määrätä täytäntöönpanon lykkäämisestä sen velvoit-**

teensa noudattamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuden täyden vaikutuksen turvaamista.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä tammikuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja